

ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ,
ਬਨਾਮ

EVACUEE ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-ਜਨਰਲ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1953 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 313

ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪੱਤੀ ਐਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ (1950 ਦਾ XXXI)—ਸੈਕਸ਼ਨ 55—ਨਿਯਮ 14(5) ਦੇ ਤਹਿਤ ਫਰੇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ—ਕੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਅਤਿ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ—ਨਿਯਮ ਦਾ ਘੇਰਾ 195 ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

June, 2nd ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 14 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ 6 ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਐਡਮਿਨਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇਵੈਕਿਊ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਅਤਿ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਖਾਸ ਰੱਖਦਾ ਹੈ

ਸ਼ਰਤਾਂ ਜੋ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਇੱਕ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਦਾ ਪੁਨਰਵਾਸ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਐਕਟ. ਨਿਯਮ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੈਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਾਜਬ ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 26 ਅਤੇ 27 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਿਗਰਾਨ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 56 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪ ਧਾਰਾ (2)(i) "ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਅਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ" ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜੋ ਨਿਯਮ 14(6) ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਗਰਾਨ ਨਿਯਮ 14 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ (1) ਤੋਂ (5) ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ 22 ਜੁਲਾਈ, 1952 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ (i), (ii) ਅਤੇ (iii) ਉਪ-ਨਿਯਮ (6) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ। ਪਰ ਉਹ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ (1) ਤੋਂ (5) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ 22 ਜੁਲਾਈ 1952 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੇਠਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਲਾਟੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਉਪ-ਨਿਯਮ (6) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (i), (ii) ਅਤੇ (iii) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ (6) ਨਿਗਰਾਨ ਡੀ ਭਾਗ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਅਰਥਾਤ (1) ਸਮੀਖਿਆ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ 22 ਜੁਲਾਈ 1952 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ (2) ਧਾਰਾ 26 ਅਤੇ 27 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। 22 ਜੁਲਾਈ 1952 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ

ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ 28 ਅਗਸਤ, 1953 ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਸਟਡੀ-ਜਨਰਲ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਇਸ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਲ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਡਮਸ, ਸੁਰਟੀਓਰੀ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਿੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਕਬਜ਼ਾ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਐਸ.ਐਲ ਪੁਰੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਐਸ.ਐਮ ਸੀਕਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਐਚ.ਐਲ ਸਰੀਨ ਅਤੇ ਮੋਹਨ ਲਾਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਆਰਡਰ

Khosla, J.

ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ *226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਸਟੋਰਡੀਅਨ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:-

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਮੰਗਾਈ ਸਿੰਘ ਮੂਲ ਰੂਪ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਨੌਰੰਗਾਬਾਦ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਉਸ ਕੋਲ ਪੱਟੀ ਵਿੱਚ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਿਮ ਨਿਕਾਸੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਲਫ਼ਮਣ ਸਿੰਘ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3, ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਲਫ਼ਮਣ ਸਿੰਘ ਵੀ ਇਸ ਪਿੰਡ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਵਸਨੀਕ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਮੰਗਾਈ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਆਇ VI, ਲੈਂਡ ਰੀ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਮੈਨੂਅਲ ਦੇ ਪੈਰਾ 24 ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਹ ਪੈਰਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਲਾਟੀਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨਿਯਮ ਤਹਿਤ ਲਫ਼ਮਣ ਸਿੰਘ ਨਾਲੋਂ ਮੰਗੇ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹੋਵੇ, 15 ਨਵੰਬਰ 1949 ਨੂੰ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ, ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਨੇ 31 ਦਸੰਬਰ 1949 ਨੂੰ ਮੰਗਾਈ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਅਤੇ ਲਫ਼ਮਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਖਾਰਿਜ ਕੀਤਾ। ਲਫ਼ਮਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ, ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ 1952 ਨੂੰ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ 10 ਸਤੰਬਰ 1952 ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ।

Mangai Singh

v.

The Deputy
Custodian-
General of
Evacuee
Property,
New Delhi,
and others

Khosla, J.

ਦੀ ਮੰਗਾਈ ਸਿੰਘ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਗਾਈ ਸਿੰਘ

ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ

ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯਮ 14(6) ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੋਧੇ ਹੋਏ

22 ਜੁਲਾਈ 1952 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ

ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਫਿਰ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਲਈ ਕਸਟੋਡੀਅਨ-ਜਨਰਲ

ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ, ਅਤੇ ਕਸਟੋਡੀਅਨ-ਜਨਰਲ ਨੇ

28 ਅਗਸਤ 1953 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ

ਕੀਤਾ। ਮੰਗਾਈ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਅਤੇ

v.

The Deputy
Custodian-
General of
Evacuee
Property,
New Delhi,
and others

Khosla, J.

ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜੋ ਕਿ 12 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਸੀ ਅਤੇ

2J ਯੂਨਿਟਸ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਸਟੋਡੀਅਨ-ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਪ-ਨਿਯਮ (6) ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ * ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਗਰਾਨ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ 22 ਜੁਲਾਈ 1952 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ (1) ਨਿਯਮ 14, ਉਪ-ਨਿਯਮ (6), ਅਲਟਰਾਵਾਇਰ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੈਂ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇਵੈਕੂਏ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਸੀ, (2) ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਿਤੀ 31 ਦਸੰਬਰ 1949 ਦੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਅਸਲ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਮਿਤੀ. 10 ਸਤੰਬਰ 1952, ਜੋ ਕਿ 22 ਜੁਲਾਈ 1952 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜੋ ਅਤੇ (3) ਨਿਗਰਾਨ ਨੇ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਨਾਲੋਂ ਮੰਗਾਈ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੰਗਾਈ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਮਲਕੀਅਤ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਸੀ। ਮੁਸਲਿਮ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ, ਉਸਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਿਯਮ 14 ਦਾ ਉਪ-ਨਿਯਮ (6) ਐਕਟ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਇਵੈਕੂਏ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ "ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ" ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਮਾਮਲਾ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਦਾ ਪੁਨਰਵਾਸ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਗੂੜ੍ਹਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਘਰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ

ਅਲਾਟਮੈਂਟ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਭੀੜ ਸੀ ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਅਸਥਾਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਸਥਾਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਰਧ ਸਥਾਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਅਰਧ ਸਥਾਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਕਸਟੋਰੀਅਨ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਕੁਝ ਗਲਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਇਨਸਾਫ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਨ। ਇੱਕ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਠੋਸ ਆਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੇਦਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚਲੇ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਤਕਨੀਕੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਜਾੜਨਾ ਅਕਲਮੰਦੀ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਨੇ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ 14 ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਗਰਾਨ ਲੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਸਨ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਕਸਟੋਰੀਅਨ ਨਿਯਮ 14 ਅਤੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਮਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੰਗਾਈ ਸਿੰਘ * ਮਿਤੀ 22 ਜੁਲਾਈ 1952 ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ-
 * * *

13 ਫਰਵਰੀ 1953 ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

¹ ਡਿਪਟੀ

Custodian-

ਪਿਛਲੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁੱਖ ਤਬਦੀਲੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦਾ Q ਐਨਰਲ ਸੀ ਜੋ ਕਿ

ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਇਵੈਕੂਈ ਵਿੱਚ ਹੈ

. ਸ਼ਰਤਾਂ: -

New Delhi

ਜਾਇਦਾਦ,

“ਅੱਗੋਂ ਬਜ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਉਪ-^{ਅਤੇ ਹੋਰ} ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ _ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਦੇ ਤਹਿਤ 22 ਜੁਲਾਈ 1952 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ Khosla, X ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੇਠਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੋਧ ਨੇ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਵਿੱਚ "ਜਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 27" ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਹੈ * ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਜਾਂ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਜਾਂ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਬਜ਼ਰਤੇ ਉਹ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣ। ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਿਯਮ 31 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਟੋਡੀਅਨ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਲਈ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਕਟੋਡੀਅਨ-ਜਨਰਲ ਨੂੰ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ

Mangai Singh
v.

The Deputy
Custodian-
General of
Evacuee
Property.
New Delhi,
and others

Khosla, J.

ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਪ-ਨਿਯਮ (6), ਇਸ ਲਈ, ਹੁਣ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ: -

"(6) ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ
ਇਹ ਨਿਯਮ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ
ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਹਰੇਕ ਰਾਜਾਂ
ਵਿੱਚ ਇਵੈਕੂਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨਿਗਰਾਨ, ਅਰਥ
ਸਥਾਈ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪੇਂਡੂ ਇਵਾ ਕਿਊ ਜਾਇਦਾਦ

ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਜਾਂ
ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨਤਾ ਅਲਾਟਮੈਂਟ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ
ਛੱਡ ਕੇ -

- (i) ਜਿੱਥੋਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਲਾਟੀ ਕੋਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ
ਕੋਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ;
- (ii) ਜਿੱਥੋਂ ਅਲਾਟੀ ਨੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ
ਉਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ;
- (iii) ਜਿੱਥੋਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ-
  - (a) ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ (ਭੂਮੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ
8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ
ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ;
  - (b) ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ
ਅਲਾਟ ਟੈਂਡ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ
ਵਿੱਚ ਅਲਾਟ ਟੀ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ;
  - (c) ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਸਰ ਰੈਂਡਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ , ਜਾਂ ਹੋਰ
ਉਪਲਬਧ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਈਵਾ ਕਿਊਈ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਲ
ਸਵੈਇੱਛਤ ਅਦਲਾ-ਬਦਲੀ , ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ
ਉਪਲਬਧ ਸੰਪਤੀ ਨਾਲ ਆਪਸੀ ਐਕਸਚੇਂਜ;
  - (d) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ
ਅਨੁਸਾਰ :

ਬਜ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ (ii) ਅਧੀਨ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਲਾਟੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਅਰਧ ਸਥਾਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜ਼ਮੀਨ ਦ

ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ

ਧਾਰਾ 26 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।
 ਐਕਟ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, Evacuee
 22 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘੱਟ ਜਾਇਦਾਦ, ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। » ਵਿੱਚ

The Deputy
' Custpdian-
General of

ਏ

ਖੇਸਲਾ, ਜੇ.

ਅੰਤਮ ਸਥਿਤੀ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਹੈ. ਕਸਟੋਡੀਅਨ ਉਪ ਨਿਯਮਾਂ (1) ਤੋਂ (5) ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਿੱਥੇ 22 ਜੁਲਾਈ 1952 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਧਾਰਾਵਾਂ (i), (ii) ਅਤੇ (iii) ਉਪ-ਨਿਯਮ (6) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ। ਪਰ ਉਹ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ * ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ (1) ਤੋਂ (5) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ 22 ਜੁਲਾਈ 1952 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੇਠਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਅਲਾਟੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਉਪ-ਨਿਯਮ (6) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (i), (ii) ਅਤੇ (iii) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿਗਰਾਨ ਵਿਭਾਗ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਅਰਥਾਤ (1) ਸਮੀਖਿਆ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ 22 ਜੁਲਾਈ 1952 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ (2) - ਧਾਰਾ 26 ਅਤੇ 27 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰੀਕ੍ਰਾਈਬਡ - ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। 22 ਜੁਲਾਈ 1952 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਯਮ ਐਡਮਿਨੀਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਵੀਜ਼ਨਲ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਨਿਯਮ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ

ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਦਾ ਪੁਨਰਵਾਸ ਹੈ।

ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੇ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ

ਕਟੋਡੀਅਨ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-

ਐਕਟ ਨਿਯਮ ਇਵੈਕਿਊਏ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਆਮ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ

ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਅਥਾਰਟੀ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੰਪੱਤੀ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਾਜਬ ਕਟੌਤੀ ' ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜਿਸਨੂੰ

ਐਕਟ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 26 ਅਤੇ 27

ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਟੋਡੀਅਨ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 56

ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਧਿਨਿਯਮ

ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਹਨ।

ਉਪ ਧਾਰਾ (2)(i)

"ਹਾਲਾਤ -

ਸਥਿਤੀਆਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਅਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ

ਰੱਦ ਜਾਂ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ" ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ

ਇਹ ਇਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ

ਨਿਯਮ 14 (ਬੀ) ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਉਪ-ਨਿਯਮ (6) ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ

ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ

ਜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਵੈਕਿਊ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇ।

ਦੁਨੀਓਂਦ

ਹਕੀਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ,

ਕਮਲ (1) ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਉਪ-ਨਿਯਮ (6) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਐਕਟ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ।

ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ

ਕਸਟਡੀ-ਜਨਰਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ-ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i), (ii) ਅਤੇ (iii) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮੰਗਾਈ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਾਕਿ ਟੈਨ ਵਿੱਚ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਰਕਬੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਧਾਰਾ (iii) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਈਟਮ (a) ਤੋਂ (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਸੇਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੰਗਾਈ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1954 ਐਸ.ਸੀ., 150

ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ
ਤਲਾਅ ਮੰਗਾਈ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ
ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

4

ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਵੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਗੀ ਸਿੰਘ ਨਾਲੋਂ
ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੰਗਾਈ ਸਿੰਘ ਵੱਡਾ ਅਲਾਟੀ ਸੀ। ਹੁਣ
ਵੱਡੇ ਅਲਾਟੀ ਹੋਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਉਪ-ਨਿਯਮ (6) ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ
ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਸੰਬਰ 1949 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ
ਡਾਇਰੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ 10 ਸਤੰਬਰ 1952 ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ
ਸੀ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਉਪ-ਨਿਯਮ (6) ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਸੇਲ
ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ
14 ਅਪ੍ਰੈਲ 1952 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਭਾਵ, ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ
ਲਗਭਗ 16 ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ
ਲਈ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਜੋ ਵਧੀਕ ਨਿਗਰਾਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਨੇ
ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਅਸਲ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹੀ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ
ਕਿ ਉਸਨੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਡਿਪਟੀ
ਕਟੋਡੀਅਨ-ਜਨਰਲ ਕੋਲ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਅਤੇ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ
ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਹੁਕਮ
ਦੇ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ

v.
ਡਿਪਟੀ
ਕਟੋਡੀਅਨ-
ਜਨਰਲ ਆਫ
ਇਵੈਕਿਊ
ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ,
ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ,
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਖੋਸਲਾ, ਜੇ.

ਵਧੀਕ ਨਿਗਰਾਨ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ
ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਡਿਪਟੀ ਕਟੋਡੀਅਨ-ਜਨਰਲ
ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ
ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਡਿਪਟੀ ਕਟੋਡੀਅਨ-ਜਨਰਲ
ਉਸ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ
ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ।

ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ
ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਟੋਡੀਅਨ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਡਿਪਟੀ
ਕਟੋਡੀਅਨ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੈ

ਮੰਗਾਈ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਫਮਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ-ਦੱਸਿਆ
 . \$ ੇ ^ ^ . ਇਸ ਲਈ, ਪਿੰਡ ਨੌਰਗੰਗਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਨਿਗਰਾਨ
 ਉੱਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ

ਨਾ ਪਵੇ। ਦੇ ਜਨਰਲ

Evacuee Tn ੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਸੂਲ ਕਰੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨ.
 ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਖੋਸਲਾ। ਜੇ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ
 ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ
 ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ
 ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ
 ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ
 ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ
 ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ